

Byla C-35/21**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2021 m. sausio 19 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Varhoven kasatsionen sad (Bulgarija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. gruodžio 29 d.

Kasatorė:

Konservinvest OOD

Kita kasacinio proceso šalis:

Bulkons Parvomay OOD

Pagrindinės bylos dalykas

Ginčas dėl klausimo, ar žemės ūkio ir maisto produkto geografinę nuorodą leidžiama registruoti tik pagal valstybės narės nacionalinės teisės aktus ir taikyti šiai nuorodai apsaugą tik pagal nacionalinę civilinę teisę, neatsižvelgiant į Reglamente Nr. 1151/2012 Sąjungos lygmeniu nustatytą apsaugos režimą

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų aiškinimas remiantis SESV 267 straipsnio pirmos pastraipos b punktu ir to paties straipsnio trečia pastraipa

Prejudicinis klausimas

Ar pagal 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų 9 straipsnį

leidžiama nacionalinė žemės ūkio ir maisto produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, geografinių nuorodų registravimo ir apsaugos sistema, nepatenkanti į šioje nuostatoje reglamentuojamus apsaugos pereinamuoju laikotarpiu atvejus, ir ar pagal šią nuostatą valstybėms narėms leidžiama taikyti kitas, lygiagrečiai nacionaliniu lygmeniu galiojančias nuostatas (panašiai kaip lygiagrečios prekių ženklų sistemos atveju), siekiant išspręsti į Reglamento Nr. 1151/2012 taikymo sritį patenkančius žemės ūkio ir maisto produktus valstybės narės teritorijoje, kurioje geografinė nuoroda buvo įregistruota, gaminančių ir jais prekiaujančių vietos platintojų ginčus dėl teisės į tokią geografinę nuorodą pažeidimų?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 55, 2013 2 27, p. 27; toliau – Reglamentas Nr. 1151/2012) 2, 5 ir 9 straipsniai

Nurodoma jurisprudencija

2009 m. rugsėjo 8 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Budějovický Budvar* (C-478/07, ECLI:EU:C:2009:521, 114–117 punktai)

2000 m. lapkričio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Warsteiner Brauerei* (C-312/98, ECLI:EU:C:2000:599, 50 punktas)

1997 m. gegužės 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Jacques Pistre ir kt.* (sujungtų bylų C-321/94, C-322/94, C-323/94, C-324/94, ECLI:EU:C:1997:229, rezoliucinės dalies 1 punktas)

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Zakon za markite i geografskite oznachenia (Prekių ženklų ir geografinių nuorodų įstatymas, paskelbtas 1999 m. rugsėjo 14 d. DV Nr. 81, panaikintas, toliau – ZMGO [panaikintas]) 51, 53, 57a ir 76 straipsniai

Prehodni i zaklyuchitelni razporedbi kam Zakona za izmenenie i dopalnenie na zakona za markite i geografskite oznachenia (Įstatymo dėl prekių ženklų ir geografinių nuorodų įstatymo pakeitimo ir papildymo pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos, paskelbtos 2018 m. DV, Nr. 61, toliau – PZR ZID ZMGO) 8 straipsnis

Zakon za prilagane na Obshtata organizatsia na pazarite na zemedelski produkti na Evropeiskia sayuz (Įstatymas dėl bendro Europos Sąjungos žemės ūkio produktų rinkų organizavimo įgyvendinimo, paskelbtas 2006 m. lapkričio 28 d. DV, Nr. 96, toliau – ZPOOPZPES) 1, 24 ir 25 straipsniai

Bylos aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 2013 m. liepos 3 d. Bulgarijos Respublikos patentų biuro viršininko sprendimu *Bulkons Parvomay AD* remiantis ZMGO (panaikintas) buvo įregistruota kaip geografinio pavadinimo, konkrečiai – produkto „Lyutenitsa“ – geografinės nuorodos „Lyutenitsa Parvomai“ naudotoja. *Bulkons Parvomay OOD*, kaip matyti iš nacionalinio patentų biuro išduoto pažymėjimo, patvirtinančio registruotos geografinės nuorodos naudotojo registraciją, yra vienintelė registruota šios geografinės nuorodos naudotoja.
- 2 *Konservinvest OOD* įregistravo savo nacionalinius prekių ženklus, t. y. sudėtinį prekės ženklą „K Konservinvest Parvomayska lyutenitsa“ (įregistruotas 1999 m. vasario 12 d. nacionaliniame patentų biure 29 klasės prekėms – liutenicai) ir sudėtinį prekės ženklą „Parvomayska lyutenitsa Rachenitsa“ (paraiška pateikta 2003 m. gegužės 15 d., o įregistruotas 2005 m. gegužės 3 d.). Abiejuose prekių ženkluose elementai „*parvomayska lyutenitsa*, visi užrašai smulkiu šriftu“ nėra saugotini.
- 3 *Konservinvest OOD* pateikus skundą buvo vykdoma administracinė procedūra dėl sprendimo (2013 m. liepos 3 d.) įregistruoti geografinę nuorodą „Lyutenitsa Parvomay“ panaikinimo. Skundą pateikusi šalis nurodė, kad Bulgarijos patentų biuro viršininkas neturi kompetencijos registruoti žemės ūkio ir maisto produkto, patenkančio į Reglamento Nr. 1151/2012 taikymo sritį, geografinės nuorodos. Pagal šį reglamentą registruoti tokių žemės ūkio produktų geografinę nuorodą leidžiama tik Europos Sąjungos lygmeniu, reglamente nustatyta tvarka, o ne vadovaujantis nacionaline teise.
- 4 Per šią procedūrą patentų biuras ir *Bulkons Parvomay OOD* prieštaravo minėtam reikalavimui argumentuodami tuo, kad sprendimas įregistruoti geografinę nuorodą „Lyutenitsa Parvomay“ yra galiojantis administracinis aktas, o Bulgarijos patentų biuras įgaliotas registruoti žemės ūkio ir maisto produktų geografines nuorodas pagal nacionalinės teisės aktus.
- 5 2017 m. liepos 12 d. sprendimu *Varhoven administrativen sad* (Vyriausiasis administracinis teismas, Bulgarija) atmetė *Konservinvest OOD* prašymą panaikinti sprendimą įregistruoti pareiškėjos geografinę nuorodą motyvuodamas tuo, kad būtent Bulgarijos patentų biuro viršininkas yra kompetentingas įregistruoti geografinį pavadinimą nacionaliniu lygmeniu. Reglamentas Nr. 1151/12 byloje netaikomas, nes šalys nesiekė jo teikiamos apsaugos.
- 6 Vėliau *Bulkons Parvomay OOD* pareiškė *Sofijski gradski sad* (Sofijos miesto teismas, Bulgarija) ieškinius prieš *Konservinvest OOD* ir paprašė teismo remiantis nacionaline teisės sistema suteikti apsaugą nagrinėjamai geografinei nuorodai pagal civilinę teisę. Visų pirma *Bulkons Parvomay OOD* prašė: i) konstatuoti, kad atsakovė pažeidė ieškovės teises į įregistruotą geografinę nuorodą „Lyutenitsa Parvomay“, komerciniais tikslais naudodama žymenis „Parvomayska Lyutenitsa“, „Domashna edrosmlyana“ ir „Parvomayska lyutenitsa Rachenitsa“ produktui

„Lyutenitsa“, kuris yra tapatus produktui, kuriam įregistruota geografinė nuoroda, pavadinti; *ii*) įpareigoti atsakovę nutraukti pažeidimą; *iii*) nurodyti areštuoti ir sunaikinti prekes, kurios yra pažeidimo objektas, ir įpareigoti atsakovę padengti atitinkamas išlaidas; *iv*) nurodyti kompensuoti ieškovei jos patirtą turtinę žalą ir prarastas pajamas už laikotarpį nuo 2013 m. lapkričio 1 d. iki 2014 m. rugsėjo 30 d.; *v*) paskelbti sprendimo rezoliucinę dalį atsakovės sąskaita dviejuose dienraščiuose ir nacionaliniu mastu transliuojamu televizijos kanalu.

- 7 Pirmosios instancijos teismas atmetė ieškinius. 2019 m. vasario 28 d. apeliacinės instancijos teismas *Sofijski apelativen sad* (Sofijos miesto apeliacinis teismas) panaikino šio teismo sprendimą ir patenkino visus reikalavimus.
- 8 *Konservinvest OOD* apskundė sprendimą dėl apeliacinio skundo *Varhoven kasatsionen sad* (Aukščiausiasis kasacinis teismas, Bulgarija, toliau – VKS) tvirtindamas, kad sprendimas nepriimtinas. 2020 m. balandžio 14 d. nutartimi VKS leido pateikti kasacinį skundą siekiant peržiūrėti sprendimo dėl apeliacinio skundo priimtinumą. Be to, VKS mano, kad kasaciniame skunde reiškiamas reikalavimas pateikti prašymą Europos Sąjungos Teisingumo Teismui priimti prejudicinį sprendimą dėl Reglamento Nr. 1151/2012 išaiškinimo yra pagrįstas, ir teikia jau nurodytą prejudicinį klausimą. VKS manymu, atsakymas į pateiktą prejudicinį klausimą yra svarbus priimant sprendimą dėl ieškinių priimtumo.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 9 Per procesą pirmojoje instancijoje *Sofijski gradski sad* pareiškėja *Bulkons Parvomay OOD* nurodė, kad ji yra vienintelė jai įregistruoto geografinio pavadinimo, t. y. geografinės nuorodos „Lyutenitsa Parvomay“, naudotoja. O atsakovė, kadangi nebuvo įregistruota kaip šios geografinės nuorodos naudotoja, pažeidė ZMGO (panaikintas) nuostatas, pavadindama savo gaminamus produktus („Parvomayska lyutenitsa“, „Domashna edrosmlyana“, „Parvomayska lyutenitsa“ ir „Parvomayska lyutenitsa Rachenitsa“) „Parvomayska lyutenitsa“. Atsakovė neteisėtai naudoja pareiškėjos vardu įregistruotą geografinę nuorodą ir taip klaidina vartotojus dėl tikrosios prekių kilmės. Ieškiniai yra priimtini ir pagrįsti, nes ZMGO (panaikintas), Reglamente Nr. 1151/2012 ir ZPOOPZPES reguliuojami skirtingi santykiai, kurie tarpusavyje nėra nesuderinami, nekonkuruoja, todėl šiais teisės aktais užtikrinama lygiagreti įvairių teisių apsauga.
- 10 Atsakovė *Konservinvest OOD* prieštarauja šiems ieškiniams teigdama, kad ji nepadarė jokio pažeidimo, nes pasinaudojo savo teise žymėti savo produkciją jai įregistruotais prekių ženklais. Be to, ši geografinė nuoroda negali būti saugoma pagal ieškovės nurodytą procedūrą ir taisykles, nes dėl ankstesnės jos prekių ženklų registracijos tiesiogiai taikomas Reglamento Nr. 1151/2012 14 straipsnis. Atsakovė tvirtina, kad geografinė nuoroda buvo įregistruota pažeidžiant teisės aktuose nustatytus reikalavimus, nes žemės ūkio ir maisto produktų, koks yra liutenica, registravimui tiesiogiai taikomas Reglamentas Nr. 1151/2012, kuriuo

yra draudžiami tokių prekių registravimui ir atitinkamai geografinių nuorodų apsaugai skirti nacionalinės teisės aktai.

- 11 *Sofiyski gradski sad* atmetė ieškinius kaip nepagrįstus. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ZMGO nustatytos geografiniams pavadinimams taikomos bendros taisyklės. Teismo nuomone, šiuo konkrečiu atveju nagrinėjamas specifinis produktas (liutenica), kuriam tiesiogiai taikomas Reglamentas Nr. 1151/2012. Reglamente reikalaujama, kad žemės ūkio ir maisto produktų geografiniai pavadinimai (įskaitant liutenicą) būtų registruojami Europos Komisijoje; teisinė apsauga valstybėse narėse (įskaitant Bulgarijos Respubliką) suteikiama tik juos įregistravus Europos žemės ūkio ir maisto produktų su saugomomis geografinėmis nuorodomis registre. Šią registraciją *ex officio* vykdo Bulgarijos Respublikos patentų biuras. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo, kad pagal ZPOOPZPES 24 straipsnio 1 dalį teisinė apsauga žemės ūkio ir maisto produktams, kuriems taikomas Reglamentas Nr. 1151/2012, suteikiama įregistruojant juos Europos garantuotų tradicinių gaminių registre. Be to, šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 1 punkte draudžiama naudoti žymenį, pavadinimą ar vardą kaip geografinę nuorodą Europos registre neįregistruotam žemės ūkio ar maisto produktui. Ieškiniai buvo atmesti nesant teisės pareikšti ieškinį dėl netinkamos geografinės nuorodos registracijos.
- 12 *Sofiyski apelativen sad* panaikino *Sofiyski gradski sad* sprendimą ir patenkino nurodytus reikalavimus. Šiuo tikslu apeliacinės instancijos teismas nusprendė, kad ieškiniai yra priimtini. Iš esmės buvo daroma prielaida, kad pareiškėjos geografinė nuoroda įregistruota teisėtai ir kad (panaikinto) ZMGO (75–77 straipsniuose) reglamentuojama geografinių pavadinimų, kurie yra įregistruoti pagal nacionalinę procedūrą, apsauga pagal civilinę teisę; o pirmosios instancijos teismo vertinimui, kad nacionalinė apsauga pagal Reglamentą Nr. 1151/2012 negali būti taikoma, nepritarta. Ieškiniai buvo pripažinti pagrįstais, nes atsakovė nebuvo įregistruota Bulgarijos Respublikos patentų biure kaip geografinės nuorodos naudotoja, nors procesine prasme tai buvo įmanoma; todėl buvo pažeista pareiškėjos teisė į įregistruotą geografinę nuorodą. Nebuvo pritarta nuomonei, kad nacionalinė apsauga pagal Reglamentą Nr. 1151/2012 negali būti taikoma. Teismas pritarė nuomonei, kad ieškiniai yra priimtini ir pagrįsti, nes ZMGO (panaikintas), Reglamentas Nr. 1151/2012 ir ZPOOPZPES reguliuojami skirtingi santykiai, kurie tarpusavyje nėra nesuderinami, nekonkuruoja, todėl šiais teisės aktais užtikrinama lygiagreti įvairių teisių apsauga.
- 13 Kasaciniame skunde kasatorė (*Konservinvest OOD*) teigia, kad ieškiniai, kylantys iš PZR ZID ZMGO (DV Nr. 61/2018) 8 straipsnio, nepriimtini. Pagal šią nuostatą teisių į įregistruotus žemės ūkio ar maisto produktų, kurie patenka į Reglamento Nr. 1151/2012 taikymo sritį, geografinius pavadinimus turėtojai negali reikšti ieškinių dėl pažeidimų, padarytų prieš įsigaliojant šiam įstatymui, o bylos dėl administracinės sankcijos skyrimo negali būti keliamos už teisių į įregistruotus geografinius žemės ūkio ar maisto produktų, kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 1151/2012, pavadinimus pažeidimus, padarytus iki įstatymo įsigaliojimo.

- 14 Iš esmės kasatorė teigia, kad tiesiogiai taikant Reglamentą (ES) Nr. 1151/2012, pagal kurį nacionalinė apsauga negali būti taikoma geografinėi nuorodai, įregistruotai tik pagal nacionalinę procedūrą, reiškiami ieškiniai taip pat nepagrįsti.
- 15 Šalių ginčas iš esmės susijęs tik su klausimu, ar geografinėi nuorodai „Lyutenitsa Parvomay“, kuri galiojant Reglamentui Nr. 1151/2012 buvo įregistruota Bulgarijos Respublikos patentų biure tik remiantis nacionaliniu ZMGO (panaikintas), gali būti taikoma Bulgarijos teisės sistemoje suteikiama apsauga pagal civilinę teisę, jei nagrinėjamas pažeidimas buvo padarytas Bulgarijos Respublikos teritorijoje, o pažeidėjas yra pagal Bulgarijos teisę įregistruotas platintojas. Kitaip tariant, reikia išnagrinėti, ar geografinė nuoroda gali būti įregistruota žemės ūkio ar maisto produktui (kaip liutenicai) tik tam tikroje valstybėje narėje pagal jos nacionalinės teisės aktus ir saugoma tik pagal jos nacionalinę teisės sistemą, o ne pagal Sąjungos lygmeniu Reglamente Nr. 1151/2012 nustatytą apsaugos režimą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 16 Pirmiausia VKS pažymi, kad nacionalinė apsauga pagal Bulgarijos nacionalinę teisės sistemą visų pirma žemės ūkio ir maisto produktų geografiniam pavadinimui, konkrečiai – geografinėi nuorodai, taikoma tuo atveju, jei nuoroda nustatyta tvarka įregistruota kompetentingoje institucijoje; taigi, siekiant neleisti kitam teisės subjektui neatsižvelgiant į jo pilietybę neteisėtai naudotis nuoroda, galima teismo intervencija. Taip, pirma, vartotojams užtikrinama aukšta kokybė ir nustatoma produkto specifikacija, antra, sudaroma kliūtis šiai kokybei prastėti pradėjus gaminti tą patį produktą gamintojams, kurie nėra įregistruoti remiantis minėta tvarka.
- 17 Be to, VKS atkreipia dėmesį į tai, kad teisinės apsaugos sritis, susijusi su žemės ūkio ir maisto produktų geografinėmis nuorodomis, labai keitėsi Bendrijos lygmeniu nuo pirmojo Bendrijos teisės akto, 1992 m. liepos 14 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2081/92, iki šiuo metu galiojančio Reglamento (ES) Nr. 1151/2012, panaikinusio ir pakeitusio Reglamentą (EB) Nr. 509/2006 ir Reglamentą (EB) Nr. 510/2006. Šis dabar galiojantis teisės aktas atspindi pažangesnį supratimą apie vienodų apsaugos mechanizmų sukūrimą registruojant geografines nuorodas Sąjungos lygmeniu.
- 18 Šio žemės ūkio ir maisto produktų, kurių kokybė ir unikalumas siejamas su tam tikromis Europos teritorijomis, geografinių nuorodų registravimo reglamentavimui skirto norminio pagrindo raida leidžia manyti (visų pirma atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1151/2012 9 straipsnį, siejamą su reglamento 15 ir 24 konstatuojamosiomis dalimis), kad šių produktų nacionalinė registracija ir nacionalinė teisinė apsauga neturėtų būti taikoma.
- 19 VKS nuomone, nepaisant minėtos reglamento reguliuojamų klausimų raidos tendencijų, nėra aiškiai atmetama galimybė žemės ūkio ir maisto produktus,

kuriems taikomas Reglamentas Nr. 1151/2012, registruoti vien nacionaliniu lygmeniu. Taip pat nėra aiškiai atmetama galimybė taikyti konkrečią apsaugą valstybės narės teritorijoje, kai tarp to paties žemės ūkio produkto vietos gamintojų kyla ginčas dėl geografinės nuorodos, kuri yra įregistruota tik nacionaliniu lygmeniu, o nurodyti pažeidimai buvo padaryti tik toje valstybėje narėje.

- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, viena vertus, nėra aiškios Sąjungos teisės nuostatos dėl lygiagrečios nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų geografinės nuorodos registracijos priimtumo ir su tuo susijusios apsaugos tik registracijos valstybės narės teritorijoje. VKS nuomone, tokią išvadą leidžia pagrįsti aplinkybė, kad Reglamento Nr. 1151/2012 9 straipsnyje nėra aiškiai draudžiama registruoti žemės ūkio ir maisto produktų, kuriems taikomas reglamentas, geografinės nuorodas nacionaliniu lygmeniu ir taikyti joms nacionalinę apsaugą. Kita vertus, ši nuostata, aiškinama kartu su reglamento 15 ir 24 konstatuojamosiomis dalimis, leidžia manyti, kad nacionalinės teisės aktai dėl apsaugos nacionaliniu lygmeniu nepriimtini, išskyrus minėtoje nuostatoje numatytus apsaugos pereinamuoju laikotarpiu atvejus.
- 21 Dėl pirmiau nurodytų priežasčių VKS mano, kad Reglamento Nr. 1151/2012 9 straipsnį reikia išaiškinti naudingai, siekiant nustatyti, ar pagal reglamento nuostatas dėl apsaugos draudžiama taikyti nacionalinę apsaugą pagal ZMGO tais atvejais, kai žemės ūkio ir maisto produktų, kuriems taikomas reglamentas, geografinės nuorodos yra įregistruotos tik Bulgarijos Respublikos teritorijoje ZMGO nustatyta tvarka, o apsaugos siekiama dėl toje pačioje valstybėje narėje esančio pažeidėjo, kuris naudoja pavadinimą, panašų į įregistruotą geografinę nuorodą.